

TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 13

Indhold

- **MARK**
 - Aktuelt i marken
 - Skulpesnudebiller
 - Svampebekæmpelse i vårsæd
- **REGLER OG TILSKUD**
 - Udvinrede arealer
- **ARRANGEMENTER OG KURSER**
 - Planteaften på Ytteborg
 - Sprøjteopfølgingskursus

MARK

Aktuelt i marken

Af planterådgiver Susanne Frydendal Nielsen

Der har været lokale byger rundt omkring i området, men de allerfleste områder har ikke fået nedbør. Der bør derfor stadig vandes, hvis du har mulighed for det. Nedbøren har også betydning for smitten med septoria, skoldplet og øvrige pletsvampe.

Fanebladsbeskyttelsen vil vi gerne placere når hele fanebladet er fremme – og skadetærsklen er overskredet. Endnu ser vi primært septoria i hveden og der er skadetærsklen styret af nedbør og/eller bladfugtighed. Behandlingen udløses af 20 timers bladfugt, 4 eller 5 dage med nedbør (afhængig af sortens modtagelighed), i de mindst modtagelige sorter (Heerup, Pondus, Informer, Kvium, RGT Stokes, NOS hvedemix 2220, Wheat mix Star, WheatMix 221) optælles først når stadiet 37 er nået og fra stadiet 32 i de øvrige sorter. Se en oversigt over stadiet i **TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 11**.

Fuld effekt kan opnås 7-10 dage efter smitte. I sidste uge havde mange områder et døgn med meget høj luftfugtighed og dermed 20 timers bladfugt. Der er ikke en klar definition af hvordan vanding tæller med i septoriamodellen, som tommelfingerregel kan den sidestilles med ½ nedbørsdøgn, men tæller ikke som bladfugt. Du finder løsningsforslagene i **TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 11**, vi anbefaler som udgangspunkt 0,4-0,6 l/ha Balaya til fanebladssprøjtningen i hvede i st. 37-39.

Skulpesnudebiller

Af planterådgiver Susanne Frydendal Nielsen

Det er stadig aktuelt at holde øje med skulpesnudebillerne i rapsen, så længe marken fremstår gul. Når vejret er lunt, er der mere aktivitet i skadedyr såvel som nyttedyr. Når det igen er lunt, er opfordringen at bekæmpe skulpesnudebillerne, hvis der er mere end 2 pr. plante. Skulpesnudebillernes larver spiser 3-5 rapsfrø, så dermed medfører enkelte ikke en stor skade. De huller de gnaver i skulpen, er dog også indgangsvej for skulpegalmyg.

Skulpegalmyggene flyver ikke langt og kommer normalt fra markskellet, derfor vil en randbekæmpelse normalt være

tilstrækkeligt til at ramme dem.

Til bekæmpelse benyttes 0,2 l/ha Lamdex eller 0,1 l/ha Kaiso Sorbie. Midlerne virker også mod skulpegalmug. Kaiso Sorbie må benyttes én gang i sæsonen og Lamdex 3 gange. Begge midler har bimærke og må derfor kun udbringes mellem ca. 21 og 03, tjek at der ikke er bier i marken. Som altid skal der kun bekæmpes skadedyr, hvis skadetærsklen overskrides, da midlerne også påvirker nyttedyrene.

Billede 1 Fire skulpesnudebiller i en rapsblomst. Findes der mere end 2 pr. plante i marken bør de bekæmpes, men på kolde dage er aktiviteten lav, så afvent lune dage og bekæmp dem frem til at rapsen er nærmest afblomstret.

Svampebekæmpelse i vårsæd

Af planterådgiver Birgit Vestergård

Nyt godkendt middel

Siden sidste sæson er Pictor Active blevet godkendt i hvede og byg. I Landsforsøgene 2022 var der jævnbyrdige netto-merudbytter af Propulse-løsninger iblandet Pictor Active, sammenlignet med iblanding af Comet Pro/Orius Gold. Da Pictor Active indeholder meget Comet-aktivstof, virker midlet godt på de samme svampe som Comet Pro, bl.a. bygbladplet.

Triazolregler –vær ekstra opmærksom i byg

I år er de nye triazol-regler trådt fuldt i kraft, da alle gamle midler med indhold af "kritisk triazol" (tebuconazol og difenoconazol) nu er forbudte og erstattet af de nye versioner.

Vårbyg er ofte bejdset med tebuconazol (Redigo Pro og lign). I tabel 2 regnes med, at byggen er bejdset.

Husk, at hvis du bruger FarmTracking, skal både kornets stadium og om der er bejdset, angives for korrekt triazol-beregning.

Byg

Tænk ikke på meldug

Som det ses af tabel 1 over de mest dyrkede bygsorter, kan kun Focus få meldug. Da Propulse har udmærket effekt mod bygmeldug, vil der næppe være grund til særligt middelvalg i Focus på grund af meldug. Uheldigvis er mlo-

resistensen (meldugresistens) koblet til dårlig resistens mod ramularia. I vårbyg kommer ramularia dog som regel så sent, at den kun har lille betydning for udbyttet.

Tabel 1 De mest fremavlede vårbygssorters modtagelighed for svampesygdomme. Data fra 14 forsøg 2020-2022. Kilde sortinfo.dk

Sort	Bruttomerudbytte for svampebekæmpelse, hkg/ha	Bladplet (0-3)	Bygrust (0-3)	Skoldplet (0-3)	Meldug* (0-3)	Ramularia (0-3)
Laureate	6,7	1	3	1	mlo	3
RGT Planet	8,0	3	3	2	mlo	3
Firefoxx	8,2	0	3	2	mlo	3
Skyway	9,7	2	3	2	mlo	3
Stairway	7,0	1	2	1	mlo	3
Prospect	7,5	2	3	1	mlo	3
Wish	7,0	1	3	1	mlo	2
Feedway	6,8	0	3	3	mlo	3
Flair	6,3	1	3	2	mlo	3
Focus	5,4	2	2	1	3	1
Avenue	8,0	3	3	2	mlo	3
Lexy	8,7	2	3	1	mlo	3

Modtagelighed 0-3 skala, hvor 0 er ikke modtagelig og 3 er meget modtagelig.
* Sorter med den effektive mlo-resistens mod meldug er angivet med mlo. Disse sorter får ikke meldug af betydning.

Skadetærskler i vårbyg

Meldug (kun i Focus): 1-10 % planter

Bygrust: 10 % angrebne planter

Bygbladplet: I RGT Planet og Applaus: 10 % angrebne planter, øvrige sorter: 50 % angrebne planter i st. 30-31 (begyndende strækning) herefter 25 %.

Skoldplet: 10 % angrebne planter og 5 dage med over 1 mm indenfor de seneste 14 dage. Optællingen starter i st. 31 (1. knæ mærkbart) i sorter med karakteren 2-3 i tabel 1.

For sorter med karakteren 0-1 i modtagelighed starter optællingen af nedbørsdøgn i st. 32 (2. knæ mærkbart) og der skal her 7 dage til at udløse en behandling.

Generelt er ”omkring skridning” i øvrigt ofte et godt tidspunkt for hovedbehandlingen i vårbyg. Der er **ingen** grund til at afvente gennemskridning, da bygsvampene ikke går i akset.

Tabel 2 Løsningsforslag i vårbyg. Priser er ifølge Middeldatabasen.dk (pr. september 2022). Midler med indhold af ”kritisk triazol” med rød skrift.

Løsning mod Fed skrift: god virkning	Afgrødens stadium	Løsning	Prisniveau kr./ha	Bidrag til Triazol-regnskab	Bemærkninger
Bladplet, bygrust, skoldplet	30-33	0,3 Comet Pro	99	0	Obs bladplet ved mange byg-halmrester i bunden. Comet Pro max 2 gange med min. 21 dages interval
Skoldplet bladplet, rust	30-33	0,25 Proline EC 250	110	0	
Bladplet, skoldplet, rust, ramularia, meldug	37-59	0,4 Propulse SE 250 + 0,2 Comet Pro	210	0	Propulse max 1 gang. Comet Pro max 2 gange med min. 21 dages interval

Skoldplet bladplet, rust, meldug	37-59	0,4 Propulse SE 250 + 0,25 Orius Gold	187	59	Propulse max 1 gang. Orius G. max. 2 gange. Obs triazolregler
Skoldplet, rust, ramularia meldug	37-59	0,2 Propulse SE 250 + 0,3 Pictor Active + 0,15 sprede - klæbemiddel	189	0	Propulse: max 1 gang. Pictor A. max 2 gange med min. 14 dage mellem. Spr. kl.-middel på anbefaling fra firmaet bag Pictor A.
Rust	59-69	0,3 Orius Gold	51	47	Sen supplerende behandling. Senest st. 69 (blomstring afsluttet). Orius: max. 2 gange. Obs triazolregler.

Billede 2 Bygbladplet i vårbyg (Ellinor). Her af "nettypen", som er ret firkantede pletter med tværstreger. (Foto: Michael D. Fleng, SAGRO)

Havre

I havre er det som regel meldug, der udløser svampebehandlingen. Det gælder dog ikke for sorten Delfin som ikke er modtagelig for meldug.

Skadetærskler i havre

Meldug: 10-75 % angrebne planter, mindst i de tidlige stadier (buskning indtil 1. knæ er fremme)

Bladplet: 25 % angrebne planter st. 32-65. Alle sorter er middel-modtagelige for bladplet.

0,3 Orius Gold/ Folicur Xpert EC 240/Proline Xpert EC 240 /Prosaro/Proline er gode meldugløsninger i havre. OBS triazol-regler. I de tidligste stadier tæller 0,3 Orius Gold fx 90 %.

Der kan tilsættes 0,2 Comet Pro eller Propulse SE 250, hvis der også ses bladplet.

Billede 3 Havrebladplet. (Foto: Seges)

Billede 4 Havrepletbakteriose, der kan forveksles med havrebladplet, men ikke behandles med svampemiddel. Bakteriose sidder ofte i kanterne/spidserne af bladene. (Foto: Jens P. Pedersen, SAGRO).

Vårhvede

I vårhvede er meldug og gulrust som regel de betydende svampe, mens septoria sjældent er så tabsvoldende som i vinterhvede. Som det ses af tabel 3, er der forholdsvis lave merudbytter for svampebekæmpelse i vårhvede.

Tabel 3 De mest almindelige vårhvedesorters modtagelighed for svampesygdomme. Data fra 6 forsøg 2020-2022. Kilde: Sortinfo.dk

Sort	Bruttomerudbytte svampebekæmpelse, hkg/ha	Meldug (0-3)	Gulrust (0-3)
Kapitol	4,6	1	0
Bravens	(5,6)	3	3
Thorus	4,7	3	1
KWS Talisker	4,2	1	0
KWS Fixum	(6,1)	1	1

0-3 skala, hvor 0 er ikke modtagelig og 3 er meget modtagelig.

() = kun 2 års data.

Skadetærskler

Meldug: 25 % angrebne planter i de tidlige vækststadier

Gulrust: I modtagelige sorter (karakter 3 i tabel 3): Ved forekomst

Brunrust: 25 % angrebne planter i vækststadium 30-31 (1. knæ fremme). Herefter ved over 10 % angrebne planter.

Septoria: Vi har ingen sikker skadetærskel, men der skal mere fugt til at udløse behandling end i vinterhvede. Omkring skridning anbefales behandling, hvis der ses 10 % planter med angreb på 3. øverste blad.

Hvedebladplet: Her har vi heller ikke en sikker tærskel, men det er især aktuelt ved pløjefri dyrkning med hvede som forfrugt.

Tabel 4 Løsninger i vårhvede. Priser ifølge Middeldatabasen.dk (pr. september 2022).
 "Kritisk triazol" mærket med rødt.

Løsning mod	Afgrødens stadium	Løsning	Prisniveau kr./ha	Bidrag til triazol-regnskab	Bemærkninger
Meldug	29-31	0,15 Talus	105	0	Max 2 gange med min 14 dages interval
Brunrust, gulrust, meldug, septoria	30-69	0,3- 0,5 Orius Gold	51-86	56-94	Højest dosis i de sene vækststadier. Max. 2 gange. Obs triazolregler
Brunrust, gulrust, meldug, septoria	30-69	0,25 -0,4 Folicur Xpert EC 240	69-110	60-96	Højest dosis i de sene vækststadier. Max 2 gange med min 14 dage i mellem. Obs triazolregler
Brunrust, gulrust, meldug, septoria, hvedebladplet	30-69	0,25- 0,4 Prosaro	80-128	37-75	Mest i de sene vækststadier. Max 2 gange med min 14 dage i mellem. Obs triazolregler
Brunrust, gulrust, meldug, septoria	38-40	0,4 Balaya	186	38	Max 1 gang. Obs triazolregler
Brunrust, gulrust, meldug, septoria, hvedebladplet	39-61	0,25 Orius Gold+ 0,3 Propulse SE 250	151	20	Max. 2 gange. 0,2 Folicur Xpert EC 240 eller Prosaro kan erstatte Orius G. Obs triazolregler

REGLER OG TILSKUD

Udvintrede arealer

Af planterådgiver Susanne Frydendal Nielsen

Udvintrede arealer på mere end 0,2 ha skal oprettes som en mark med den korrekte afgrøde. Bare pletter i marken, der ikke omsås fx hvis de er vandlidende, kan stadig opnå grundbetaling, da de kan tilmeldes som uproduktivt brakareal. Disse ændringer skal laves i fællesskemaet, ændringsfristen er 23. maj.

Landbrugsstyrelsen vil benytte satellitkontrol til at sammenholde de anmeldte afgrøder, med det satellitten registrerer.

ARRANGEMENTER OG KURSER

Planteaften på Ytteborg

Tid: Mandag den 12. juni kl. 18.30-22.00

Sted: Ytteborg, Hjermevej 94, 7560 Hjern

I øvrigt har vi igen sammensat et alsidigt program:

- Sorter – vår- og vintersæd – med deltagelse af Nordic Seed og Sejet
- Rundt om rug: "Det meste" vedr. dyrkning af rug
- Lattergas og andre kvælstofab – måling og minimering.
- Brak og bio-ordninger. Nye krav – nye muligheder.

Efter det faglige program tænder LandboUngdom op i grillen og DLG leverer markedsnyt.

Alle interesserede er velkomne!

Arrangører: SAGRO, Fjordland og Vestjysk i samarbejde med Ytteborg og Byggeri & Teknik I/S
 Hovedsponsor: DLG

Læs mere på sagro.dk

Sprøjteopfølgningskursus

Sæsonens sidste sprøjteopfølgningskursus i SAGRO er

Tid: Onsdag den 24. maj kl. 8.30-16.00

Sted: SAGRO, Majsmarken 1, 7190 Billund

Læs mere på sagro.dk

Vi holder selvfølgelig masser af kurser igen til efteråret, men hvis du mangler inden, så er det her sidste chance.